

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2886/2021
17.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Радомир М. Бућковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2993/20 од 09.04.2021. године, у седници већа одржаној 17.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2993/20 од 09.04.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 2582/17 од 01.07.2020. године, а захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби одбија.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци плати 33.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од осам дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2582/17 од 01.07.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да тужилци на име накнаде штете због мање исплаћених плата, за период од 15.10.2012. до 15.09.2015. године исплати износ од 1.899.125,00 динара и то у одређеним месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у изреци, све у року од 15 дана по пријему преписа пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да за тужилцу уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за период од 15.10.2012. до 15.09.2015. године, на основице неисплаћене зараде из става првог изреке по тарифи важећој на дан исплате, све у року од 15 дана по пријему преписа пресуде. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове поступка у износу од 266.545,00 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2993/20 од 09.04.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете због мање исплаћене плате у периоду од 15.10.2012. до 15.09.2015. године исплати износ од 1.899.125,00 динара са

припадајућом каматом и да Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање у корист тужиље уплати доприносе за исти период, на основу из става првог изреке ове пресуде. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 266.545,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је решењем тужене од ...2004. године, као млађи водник ..., на пословима оперативне подршке (ОСЛ) у Одељењу за истраживање Службе за борбу против организованог криминала, Управе криминалистичке полиције распоређена од ...2004. године на радно место послови ... у Одсеку за истраживање Службе за борбу против организованог криминала, Управе криминалистичке полиције, утврђено под редним бројем ... у Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места и платама радника Управе за борбу против организованог криминала 01 Пов. 95/2004 од 13.01.2004. године. На овим пословима тужила је радила и према решењу тужене од ...2006. године. Тужила је решењем тужене од ...2006. године распоређена на радно место послови оперативне подршке (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање кријумчарења наркотика, Службе за борбу против организованог криминала, Управе криминалистичке полиције. Решењем тужене од ...2009. године тужила је на свом радном месту унапређена у непосредно више звање полицајац са ...2008. године. На исто радно место тужила је у звању полицајац 1. класе, распоређена решењима тужене од ...2012. године, ...2016. и ...2017. године. Износи досуђени ставом првим изреке првостепене пресуде представљају вредност месечног износа плате тужиле без минулог рада, исплаћиване у утуженом периоду, чију висину је првостепени суд утврдио на основу налаза вештака економско-финансијске струке од 10.03.2020. године, на чију рачунску тачност парничне странке нису имале примедбе. Према датом налазу, поређењем плате тужиле на претходном радном месту и плате исплаћене након преласка у Службу, утврђено је да плата тужиле у утуженом периоду није увећана, односно да тужила није примила двоструко већу плату у односу на плату претходног радног места.

У складу са утврђеним чињеничним стањем, с позивом на одредбу члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, те одредбу члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за исплату накнаде штете због мање

исплаћене плате тужили у односу на претходно радно место, прихватајући налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке, у укупном износу од 1.899.125,00 динара.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиле да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете због мање исплаћене плате у утуженом периоду исплати износ од 1.899.125,00 динара. Другостепени суд у ожалбеној пресуди оцењује да је првостепени суд извео правилан закључак да наведена Уредба представља посебан материјалноправни пропис, који се као „lex specialis“ примењује у погледу плата запослених службеника у Служби за борбу против организованог криминала и да представља непосредни правни основ за исплату плате тужили, али да је погрешно применио материјално право када је оценио да тужили припада увећана плата до двоструког износа основне плате без минулог рада коју је остварила на пословима које је обављала у утуженом периоду. Наводи да до закључења расправе пред првостепеним судом тужила није предочила доказе да је номинални двоструки износ плате остварен на пословима у Министарству унутрашњих послова са којих је ступила у Службу за организовани криминал већи од основне плате исплаћене тужили у утуженом периоду за рад на пословима у Служби. Позивајући се на одредбу члана 231. став 2. ЗПП, према којој странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, другостепени суд оцењује да тужила не може са успехом потраживати новчану исплату по утуженом основу, па је преиначио првостепену пресуду и као неоснован одбио постављени тужбени захтев. С обзиром на акцесорни карактер захтева за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на износе утуженог потраживања разлике плате, другостепени суд је ожалбену пресуду преиначио и у ставу другом изреке и, као неоснован, одбио је захтев тужиле за уплату тражених доприноса.

Ценећи ревизијске наводе тужене, Врховни касациони суд закључује да тужила основано оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС, бр. 24/2005... 32/2013) прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Према одредби члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“, бр. 72/09... 32/13), која је важила у утуженом периоду, лица која обављају послове и задатке у државним органима посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду. Сагласно ставу 2. наведеног члана закона, плате лица из става 1. овог члана уређује Влада.

Одредбом члана 2. став 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, прописано је да се плата старешине Службе и заменика

Старешине службе и овлашћеног службеног лица у Служби, руководиоца и заменика руководиоца Посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у Посебној притворској јединици обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. ове уредбе.

Чланом 3. став 2. исте Уредбе прописано је да запослени у Служби који нема својство овлашћеног службеног лица има право на плату у двоструком износу плате која се обрачунава и исплаћује запосленом на одговарајућем радном месту у седишту Министарства унутрашњих послова. Ставом 5. наведеног члана Уредбе, предвиђено је да се приликом обрачунавања двоструког износа плата у смислу ст. 1-4. овог члана, не узимају у обзир додаци на плату утврђени законом.

Према правном ставу Врховног касационог суда, усвојеном 13.10.2020. године, лица, запослени који су пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала и Службу за откривање ратних злочина били радно ангажовани у МУП-у имају право на двоструки износ плате коју би остварила на пословима и задацима у том министарству уз ограничење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела. Дакле, наведеним законом и поменутом Уредбом установљено је право тужиље, као лица запосленог у Служби за борбу против организованог криминала, на исплату двоструког износа плате коју би остваривала у спорном периоду (од октобра 2012. до септембра 2015. године) у односу на висину основне плате коју би примала на месечном нивоу на радном месту на коме је била претходно радно ангажована до момента премештаја у поменуту службу. То подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа њене основне плате код Службе за борбу против организованог криминала.

Код наведеног, Врховни касациони суд указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право приликом одмеравања двоструког износа месечне основне плате тужиљи, након распоређивања на радно место у Служби за борбу против организованог криминала. Ово из разлога што је другостепени суд, као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у читавом спорном периоду, прихватио само онај износ који је тужиљи исплаћен у месецу који је претходио распоређивању на радно место у Служби за борбу против организованог криминала, при чему нису узете у обзир промене у висини основне плате које су уследиле у поменутом спорном периоду обрачуна, како је то правилно учинио првостепени суд.

У том смислу, правилно је закључио првостепени суд да тужиљи припада право на накнаду штете због мање исплаћене плате коју је тужиља остварила по основу рада и временаведеног на раду, за период од 15.10.2012. до 15.09.2015. године, у укупном износу од 1.899.125,00 динара, са досуђеном затезном каматом, у свему према садржини налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом процесних овлашћења из члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену пресуду тако што је одбио жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду којом је обавезана тужена да тужиљи исплати накнаду штете због мање исплаћених плата у укупном износу од

1.899.125,00 динара са законском затезном каматом на појединачно досуђене месечне износе и обавезао тужену да у корист тужиле изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за период од 15.10.2012. до 15.09.2015. године на плате до досуђеног износа, као и у делу који се односи на одлуку о трошковима првостепеног поступка.

Имајући у виду да тужена није успела у поступку по жалби, одбијен је њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Одлуку у другом ставу изреке, Врховни касациони суд је донео применом одредаба чл. 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, те је обавезана тужена да тужилци на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 33.000,00 динара, на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, а у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12).

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић